

federació d'ensenyament

PAÍS VALENCIÀ

Valoració de FE CCOO PV de la PROPOSICIÓ DE LLEI PER LA QUAL ES REGULA I PROMOU EL PLURILINGÜISME EN EL SISTEMA EDUCATIU VALENCIÀ

València, 21 de desembre de 2017

Valoració general

Tal i com es descriu en al seua exposició de motius la proposició de llei presentada vol ser una iniciativa encaminada a donar resposta als drets lingüístics de la ciutadania valenciana dins del sistema educatiu. Aquesta resposta es basa en criteris pedagògics que CCOO PV ha valorat, conjuntament amb les unitats d'educació multilingüe de les universitats valencianes i amb Escola Valenciana, com a els més efectius en el tractament educatiu de les llengües minoritzades.

En conseqüència, la primera valoració de la Federació d'Ensenyament és positiva donat que ens vam oposar al Decret de Plurilingüisme aprovat pel Consell anterior en 2012 i donat que les bases del model d'aquesta proposició de llei segueixen en major mesura els principis pedagògics assumits pel nostre sindicat en la defensa dels drets lingüístics i educatius.

Dit això, també volem destacar que la motivació del disseny dels programes lingüístics plantejats en aquesta proposta no prové exclusivament de consideracions pedagògiques ni d'avaluacions d'altres programes sinó també de sentències judicials com reconeix el mateix preàmbul i això limita molt l'abast educatiu de la proposta i ens obliga a valorar la necessitat de canviar un marc normatiu que sembla obviar les necessitats educatives de la població en favor d'anar canviant d'acord al predomini d'unes o altres opcions polítiques.

Des de CCOO PV defensem, per contra, que el marc normatiu no siga tan invasiu per al món educatiu que limite l'aplicació de principis pedagògics i que es base en els consensos socials més que en la capacitat eventual d'algunes opcions polítiques.

Més concretament, el debat establert a la comunitat educativa sobre el model plurilingüe s'ha centrat més en el percentatge d'hores lectives dedicades a emprar cadascuna de les llengües presents a l'educació que als principis pedagògics que sustenten aquestos percentatges o a les diferents metodologies didàctiques que es poden emprar per a l'educació plurilingüe i intercultural. És necessari per tant, establir regulacions bàsiques estables i formació adreçada a la comunitat educativa per a que els temes sotmesos a debat siguen qüestionats en funció de la seua capacitat pedagògica en l'àmbit lingüístic i no en la seua rendibilitat per a determinades opcions polítiques partidistes.

Atenent el context socio-lingüístic específic del País Valencià destaquem que la proposta de llei assumeix la necessitat de fomentar l'ús i coneixement del valencià i implícitament veu que el principal motor ha de ser el sistema educatiu. Aquesta assumpció la trobem ben fonamentada en els bons efectes assolits pel desenvolupament i aplicació de la LUEV des de 1983. Val a dir, però que aquesta orientació exigeix majors inversions econòmiques i polítiques millor definides en dos àmbits fonamentals per a ser exitosa.

D'una banda, cal recordar que el personal educatiu serà la peça clau per aconseguir que un nou model de l'educació en llengües, basat en criteris d'efectivitat i equitat pedagògica, es puga implantar al País Valencià. Sense una forta inversió en la formació del professorat - no solament en competències lingüístiques sinó també en coneixements didàctics - i un respecte pel temps necessari per assolir aquesta formació cap proposta pedagògica es podrà dur a terme. Sense aquesta inversió i planificació el que es pot aconseguir és generar frustració i rebuig de nou i equivocadament a una determinada proposta pedagògica a causa d'unes decisions polítiques limitadores i empobridores.

I, en segon lloc, cal apostar per una percepció de la llengua pròpia com un element de riquesa cultural i d'integració social que ens identifica i serveix a totes les valencianes i valencians sense distinció d'àmbits de treball o de procedència. Açò solament ho aconseguirem amb decisions clares i valentes d'inversió pública i promoció de la nostra llengua en termes que puguen situar el valencià en igualtat amb l'altra llengua cooficial, a hores d'ara, dominant socialment.

Valoracions concretes

Des de CCOO PV també hem estudiat aspectes més concrets de la proposta amb diferents valoracions

Trobem encertades les següents propostes:

L'elecció del model lingüístic del centre s'ha de basar en les necessitats del context socioeducatiu i demolingüístic i amb l'objectiu de garantir l'assoliment de les competències plurilingües i interculturals.

El model serà únic i no classifica els centres amb etiquetes segregadores i el disseny del percentatge de les llengües siga el mateix per a tot l'alumnat que cursa estudis en el mateix centre també per evitar segregació.

L'avaluació del programa lingüístic es farà obligatòriament en cada centre i l'Administració Educativa també avaluarà globalment el model lingüístic educatiu valencià

La conselleria competent en matèria d'educació promourà que els centres sostinguts amb fons públics vehiculen el 50% del temps curricular en valencià. Tot i que proposem que es promoga que al menys el 50% del temps curricular siga en valencià.

Es promou que els centres d'Educació Secundària Obligatòria es coordinen amb els centres d'Educació Infantil i Primària per garantir la continuïtat metodològica. En aquest apartat proposem dues millores. D'una banda que instem a que s'incloga també els centres que impartixen batxillerat i formació professional reglada i d'una altra que la llei reculla que la conselleria competent en matèria d'educació vetallarà per a que existisca aquesta continuïtat metodològica i la mateixa llei li ha de permetre definir els PLC per garantir-la. Per tal de garantir aquesta continuïtat es podran també definir els PLC de tots els centres sostinguts amb fons públics.

L'establiment de plans anuals de treball d'assessors tècnics docents en matèria d'educació plurilingüe i els criteris de prioritització.

La definició del Projecte Lingüístic de Centre, els seus objectius i la seua avaluació. Així com les definicions del Pla d'Ensenyament i Ús Vehicular de les Llengües i del Pla de Normalització Lingüística que porta associats.

El calendari d'implantació implica que en tres cursos tot el sistema educatiu valencià haurà iniciat la implantació d'aquest model.

Trobem necessitates de millora les següents propostes:

Cal millorar la participació del Consell Escolar Municipal en la definició dels diversos models plurilingües i interculturals que s'oferten en els centres d'una mateixa localitat o zona preferent d'escolarització.

Proposem que en el disseny plurilingüe les assignatures de socials i de naturals de primària siguin impartides en valencià de forma fixa.

D'acord amb el calendari de la disposició transitòria segona, al professorat no se li exigirà la competència lingüística que es considera adient per impartir les classes en anglés (el C1) sinó solament el nivell B2 fins el curs 2026-27. Açò vol dir que en el curs 2020-21 el professorat es veurà en la necessitat d'impartir classes en tots els nivells i àmbits educatius i en canvi no estarà suficientment format per fer-ho amb qualitat. És necessari ajustar els dos calendaris, el que indica la capacitat de formació de l'administració educativa i el que implica exigir competències lingüístiques al professorat. Si no es fa així, la qualitat de l'educació en llengua anglesa es veurà devaluada i la de les matèries impartides en eixa llengua també. El professorat pagarà el sobreesforç amb disminució de la seua capacitat de fer propostes de millora educatives i l'alumnat en la pèrdua de drets d'accés a una educació de qualitat.

Determinar que el mínim d'hores impartides en anglés al batxillerat és solament del 10%, mentre que a la resta d'ensenyaments es fixa en el 15 % i es promou que s'arribe al 25% (en detriment del valencià) és acceptar que el model proposat és inviable o ineficaç. Instem a que es matinguen els mateixos criteris metodològics que a la resta d'etapes (no veiem cap argument pedagògic per a la diferenciació) i s'ajuste el calendari d'implantació a les possibilitats de formació del professorat.

Es parla massa a sovint d'adaptacions curriculars per tal d'atendre diverses situacions de necessitats d'atenció educativa. Entenem que és preferible, per assolir els diversos objectius lingüístics plantejats, que es definisquen i s'aporten reforços educatius. Especialment als articles 9 i 10 sobre incorporació tardana i formació d'adults, es fa referència a l'adaptació d'accés al currículum, però es deixa en l'aire de quina manera caldria fer aquesta adaptació, en quines circumstàncies, amb quina progressió, i, el que és fonamental, amb quina o quines llengües. La norma hauria de deixar clar que en aquesta incorporació el valencià ha de ser llengua vehicular i que això és absolutament imprescindible com a element integrador. Per dos motius: en primer lloc, perquè (excepte en els casos de les persones d'origen llatinoamericà), les persones estrangeres aprenen la llengua del país, de l'espai que els acull i, en segon lloc, perquè és evident que aquest tipus d'alumnat nouvingut accedeix al castellà pel context natural de l'entorn i quasi de manera espontània.

Trobem necessari explicitar quina serà la formació en didàctica de les llengües i explícitament el tractament integrat de llengües i continguts. Cal fer una valoració positiva i incentivació d'aquesta formació didàctica en concursos de trasllats, sexennis, etc.

Per contra, des de FE CCOO PV entenem que, atés el grau de formació que el nou professorat ja ha assolit durant els seus estudis, la capacitat didàctica en el cas del valencià ja no és necessària per poder impartir qualsevol matèria en aquesta llengüa. Proposem, per tant, que s'estudie la viabilitat de la supressió d'aquesta formació didàctica com a requisit i que el desenvolupament d' aquesta llei permeta aquesta eliminació.

Entenem que és necessària una certa regulació en els centres privats que garantisca uns mínims per a la competència lingüística del seu alumnat en les dues llengües cooficials.

Cal valorar quines relacions amb altres conselleries són pertinents i afegir-les.

En resum, una proposta de llei que si passa a ser normativa portarà avanços fonamentals en el model lingüístic vigent al nostre model educatiu. Aquests avanços, però, solament seran efectius si som capaços d'invertir en la formació necessària del personal educatiu i en la conscienciació de la comunitat educativa i si s'assoleix l'adequació de l'exigència professional a les competències de les persones treballadores; en cas contrari, solament generarem, una vegada més, falsos debats sobre l'orientació política del poder legislatiu que ha promogut la norma i devaluació del reconeixement de la tasca i professionalitat del professorat.